

Remiss angående nominering av objekt till uppdatering av naturvårdsplanen för Västmanlands län

BYGG OCH MILJÖ SALA HEBY

Förslag till beslut

- Att föreslå länsstyrelsen att ta del av Sala kommuns reviderade naturvårdsplan och välja ut objekt som kan passa in i ett länsperspektiv,
- Att med anledning av sommarens stora skogsbrand på Hälleskogen lyfta in de reservatsavsättningar som diskuteras i brandområdet [kopplade till branden på bolagägd mark](#), tillsammans med den föreslagna Ekoparken på Sveaskogs mark, som mycket viktiga besöksobjekt för länet, samt
- Att brandområdet i sin helhet uppmärksammas genom den betydelse området kommer att få för mycket lång tid, för viktig forskning och dialog inom flera samhällsområden knutna till krishantering – återuppbyggnad – biologisk mångfald.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Västmanland har startat upp arbetet med att uppdatera den gamla gemensamma naturvårdsplanen för länet. Som en del i det arbetet vänder man sig nu till länets kommuner med en begäran om att "nominera" nya objekt att komplettera de befintliga med. I en tidigare förfrågan har en genomgång gjorts för att plocka bort objekt som inte längre är aktuella och försvunnit av olika orsaker. Detta gäller exempelvis naturminnen i form av träd som under åren dött och kanske fallit i storm.

Under 2008 blev den nya naturvårdplanen färdig för Sala kommun genom ett fullföljt LONA projekt. Det arbetet innebar en fullständig och heltäckande genomgång av objekt med naturvärden för hela kommunen där även externa inventeringar nyttjades för att få en så fullständig täckning som möjligt. Att det sedan fortfarande går att hitta nya objekt ligger i sakens natur men de objekt som har ett högre värde och som kan platsa i en länstäckande plan torde redan finnas med i befintlig kommunplan.

Sommarens mycket torra och varma väderlek medförde här i länet att det blev extremt torrt ute i markerna. Genom olyckliga omständigheter antändes skogsområdet Hälleskogen i västra delen av Sala kommun och angränsande delar av Surahammar-, Fagersta och Norbergs kommuner i samband med markberedning och inom några dagar var den mest omfattande skogsbranden i moderna tid ett faktum. Skogsbranden kom att sprida sig över ett 150 km² stort område och ca 13 800 ha brann av i olika omfattning och intensitet. För berörda skogsägare är detta naturligtvis en katastrof.

Biologiskt är en skogsbrand däremot att betrakta som en naturlig störning i ekosystemet. Skogseldar har här i de boreala skogarna alltid varit naturligt förekommande. Innan

människan lärde sig att minimera dessa skogsbränder, kunde det brinna så ofta som vart 30:e år i vissa typer av skogar. Med så frekventa skogsbränder utvecklas så småningom ett helt eget ekosystem som är beroende av att skogen brinner. Ett ekosystem som vi i dag inte vet så mycket om.

Forskning i samband med större bränder under senare årtionden (som exempelvis den stora branden i Tyresta nationalpark (400 ha stort brandfält)), har visat på 200 nya arter för landet varav 7 helt nya för vetenskapen. Men inte bara artinnehållet utan även brandens dynamik och hur den påverkar förhållandena för det nya som kommer efter, vet vi väldigt lite om. Därav följer att det finns ett mycket stort behov av forskning kring detta.

De större markägarna inom brandområdet, har redan flaggat för att man vill bidra till att fånga upp dessa kvaliteter och möjliggöra forskning på alla nivåer. Sveaskog, genom inrättandet av en ny "Ekopark" [på sin egen mark](#), och Bergvik genom att erbjuda den avbrända marken för reservatsbildning. Till detta kommer de två befintliga reservaten som ligger i brandområdet samt biotopskyddade områden och frivilliga avsättningar.

Detta kommer att innebära att parallellt med arbetet att få till ny produktions skog igen ges ett unikt tillfälle att i mycket stor skala studera ett helt ekosystem och dess dynamik under några årtionden och hur vi kan dra nytta av denna kunskap framgent i det biologiska bevarandearbetet samt i anläggandet av ny skog på bränd mark. Forskning, seminarier, exkursioner och praktiska försök, kommer på alla nivåer att gå hand i hand här. Samtidigt som utvärderingarna av hur räddningsarbetet, brandbekämpningen och hur människan som drabbad markägare, närboende och miljöeffekterna, kommer att kunna utvärderas och följas för att höja kunskapsnivån så att vi kan möta framtida kommande katastrofer ännu mycket bättre.

Hälleskogen kommer med andra ord för mycket lång framtid utgöra basen för viktig forskning och dialog för flera samhällsområden. Bygden, kommunen och länet har här viktiga roller att bidra med.

Kjell Eklund
kommunekolog

KOPIA
Akten